

به گهوره دانانی خوای گهوره و حوكمی ئه وهی
قسهی پی ده ئییت

عبدالعهزیز مهرزوق ئه لطریفی

یهکی له گهورهترین ئه و اجبانهی له رووی
عهقلی و له رووی نهقلیشه وه (واته بریاری
قورئان و سوننهت) واجبه، زانین قهدری ئه و
خوایهیه که هه موو بوونه وهر دان ده نیی به
پهروهر دگاریتی ئه ودا، هه موو نهفسیکیش له
خودی خۆیدا بری به لگهی روونی هه ن که
گهورهیی به دیهینه ره که یء شکۆمهندی
دروستکردن و داهینانی نیشان ده دهن، جا هه ر
کهس خۆی بۆ خۆی بگه ریته وه بۆ نهفسی خۆی

و به وردی پروانیتہ خوئی و لئی ورد بیتہوہ
 ئەوا قەدری پەر وەردگاری خوئی دەزانیت ئەم
 بابەتە باسی بەگەرەدانانی خوای گەرە
 وحوکمی ئەوہی قسەہی پی دەلایت دەکات.

<https://islamhouse.com/419147>

• سی بنچینەکەہی بیروباوہری ئیسلام
وبەلگەکانی

• بیشەکی :

• بەناوی خوای بەخشنەدە و میەرەبان

• یەکەم : زانست : کہ بریتە لە

ناسینی خوای گەرە

ویڤەمبەرەکەہی وناسین

وشارەزا بوون لە ئاینی

پیروزی ئیسلام بە بەلگەوہ .

• دووەم : کارکردن بەو زانستەہی

کہ بەدەستت ھیناوە .

▪ سیّهم : بانگهواز کردنی خه‌لکی
وشاره‌زا کردنیان له کاروباری
ناینه‌که‌یان .

▪ چوارهم : خۆراگرتن
وئارامگرتن له‌سه‌ر ئهو
ناره‌مته‌ی و ناخۆشیانه‌ی له‌و
ری‌گایه‌دا دینه‌ریت .

○ بنهما و بنچینه‌ی یه‌که‌م : ناسینی

یه‌روه‌ردگار (الله جل جلاله)

○ بنهما و بنچینه‌ی دووهم : ناسین و

شاره‌زا بوون له ئاینی پیروزی

ئیسلام به‌ه‌لگه‌ و له‌سه‌ر چاو

روونی .

○ بنچینه‌ و بنهما‌ی سیّهم : ناسینی

پیغه‌مبه‌ر (صلی الله علیه و سلم)

سیّ بنچینه‌که‌ی بیروباوه‌ری ئیسلام
وبه‌لگه‌کانی

الأصول الثلاثة وأدلتها

بيّشه کی :

إن الحمد لله، نحمده ونستغفره ونستعينه
ونستهديه ونعوذ بالله من شرور أنفسنا ومن
سيئات أعمالنا، من يهّد الله فلا مضلّ له ومن
يضلّل فلا هادي له . وأشهد أن لا إله إلا الله
وحده لا شريك له وأشهد أن محمداً عبده
ورسوله، بعثه الله رحمةً للعالمين هادياً ومبشراً
ونذيراً . بلغ الرسالة وأدى الأمانة ونصح الأمة
فجزاه الله خير ما جزى نبياً من أنبيائه . صلوات
الله وسلامه عليه وعلى جميع الأنبياء
والمرسلين، وعلى صحابته وآل بيته، وعلى من
أحبهم إلى يوم الدين.

خوشه ويستان ئهم پهر توو که ی بهر دهستان
دهقی تهرجه مه کراوی پهر توو کی (سی)
بنچینه که ی بیرو باوهری ئیسلام و بهلگه کانی (
که به (الاصول الثلاثة) ناسراوه، مه بهست

پیی ناسینی خوای گهورهیه بهو شیوهیهی
 قورئانی پیروژ و فەر مووده صهحیهکانی
 پیغمبری خوا (**صلی الله علیه وسلم**) باسیان
 لیوه کردووه، له گهڵ ناسینی ئاینی پیروژی
 ئیسلام و شهر یعتیه بی وینه و بی هاوتاکهی که
 خوای گهوره رازی بووه کوئا ئاینی مروّقیهتی
 بیت، پاشان ناسینی پیغمبری خوا محمد
 المصطفی درودی خوای له سهر بیت بهبی
 نواندنی جهفا و کهمتر خهمی و هیچ زیاده
 رۆیهک له ئاستیدا ..

ئهم پهرتووکه داناوی شیخی ئیسلام
 موحهمدی کوری عبد الوهابی تهیمی یه (**رحمتهی خوای لی بیت**)
 ئومید چروستانیش
 ههستاره به وهرگیرانی بو سهر زمانی کوردی،
 بهو هیوایهی ان شاء الله ببیته مایه رهزامندی
 خوای گهوره و پاشان خوینهرانی بهریزی،
 ئیستاش ئیوه و پیشکesh کردنی وهرگیرانی
 ئهو پهرتووکه .

به‌ناوی خوای به‌خشنده و میهره‌بان

پر حمه‌تی خوات لی بیّت بزانه که فی‌ربوونی
چوار باب‌ت واجبه له‌سه‌رمان :

یه‌که‌م : زانست : که بریتیه له ناسینی خوای
گه‌وره وییغه‌مبه‌ره‌که‌ی وناسین وشاره‌زا
بوون له نایی پیروزی ئیسلام به به‌لگه‌وه .

دووه‌م : کارکردن به‌و زانسته‌ی که به‌ده‌ستت
هیناوه .

سیه‌هم : بانگه‌وازکردنی خه‌لکی
وشاره‌زاکردنیان له کاروباری ناینه‌که‌یان .

چواره‌م : خوراک‌رتن وئارامگرتن له‌سه‌ر ئه‌و
ناره‌حه‌تی و ناخوشیانه‌ی له‌و ریگایه‌دا دینه
ریت .

به لگهش له سهر ئهمه، په روه دگاری بالادهست
 فهرموویهتی : { وَالْعَصْرِ * إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي
 خُسْرٍ * إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
 وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ } [سورهتی
 العصر : ۱ - ۳] .

واتا : سویند بیت به کات وزه مان * مروقه کان
 له زیان و زهره ردان * تهنه ئهوانه یان نه بیت
 که بهراستی ئیمانان هیناوه کرده و چاکه کان
 ئه نجام ددهن و خویان له گونا و خراپه کاری
 دهپاریزن ... وه هانی یه کتری ددهن بو
 شوینکه وتنی ریباری حق و جیبه جیکردنی
 ههموو کاریکی هق و رهوا ههروه ها هانی
 یه کتری ددهن له سهر خو پراگرتن و ئارامگرتن
 له سهر ههموو به لاو روداویکی ناخوش و
 گرفته کانی ژیان که دپته ریگیان .

ئیمامی شافعی (رحمهتی خوی لی بیت) له
 باره ی ئهم سوره ته پیروزه وه ووتویهتی : ئه گهر

خوای گهوره و پهروهر دگار جگه ئەم سورەتە
هیچ بەلگهیهکی تری دانه‌به‌ز اندایه بو
دروستکراوه‌کانی، ئەوا به‌سیان بوو .

ئیمامی بوخاری (رحمه‌تی خوای لی بیټ)
ئەلئیت : دەر وازە ی زانست له پیش گوشتار و
کردار موهیه، به‌لگه‌ش له‌سه‌ر ئەم بابەتە، خوای
گهوره فهرموویه‌تی : { فَأَعْلَمَ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
وَاسْتَغْفِرُ لَذَنبِكَ } [سورەتی محمد : ۱۹] .

واتا : ئەی پیغمبەر (صلی الله علیه وسلم) یان
ئەی مرؤف! چاک بزانه که جگه له خودا هیچ
خودایه‌کی تری به‌هه‌ق نیه و داوای لیخۆشبوون
له خودا بکه بو لیخۆش بوونی گونا‌هه‌کانت .

خوای گهوره لهم نایه‌ته پیروزه‌دا به زانست
وزانیاری دهستی پیکردوه پیش گوشتار و
کردار .

ئەى خوشك وبراى باوەردارم (**پەحمەتى**
خوات لى بىت) بزانه كه واجب و پيوسته
 لەسەر هەموو پياو و ئافرهتێكى مۆسلمان ئەم
 سى بابەته بەجوانى فیر ببیت و پاشان
 كرداریشیان پى بكات :

یەكەم : بىگومان خواى گهۆره و پەروەردگار
 دروستى كردوین و رزق و پرۆزى داوین، وه
 بزانه هەروا وازى لى نههیناوین، بەلكو
 پەيامبەرێكى بو رەوانه كردوین، هەر كەسێك
 گوێرايهلى بكات دەچیتە بەهەشتەوه، وه هەر
 كەسێكیش سەرپىچى بكات دەچیتە دۆزەخەوه،
 بەلگەش لەسەر ئەمه، **خواى گهۆره**

فەرموویەتى : { إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا
 عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا * فَعَصَىٰ
 فِرْعَوْنَ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخْذًا وَبِيلًا } [**سورەتى المزل : ١٥ - ١٦**] .

واتا : ئەى بى باوەرینە! ئیمە پیغمبەرمان بو
 ناردن، تا ریگای راستان نیشان بدات و لەسەر
 بیروباوەرو کردەو کانتان ببیتە شایەت،
 ھەر و ھەکو موسامان بە پیغمبەرایەتی نارد بو
 سەر قەومی فیر عەون، کە قەومیکی بى باوەر
 بوون، بەلام فیر عەونیش و ھەکو ئیوہ ملھوری
 نواندو لە موسا یاخی بوو، لەبەر ئەوہ زۆر بە
 توندی گرتمان و بە سەرھنجامیکی زۆر
 ناخۆش و قورس لە دەریادا نوقممان کردن .

دووەم : خوای گەورە رازی نابیت هیچ
 کەسیکی تر لە پەرستن و بەندایەتی کردنیدا
 بکریتە ھاوبەش و ھاوہلی، نە هیچ فریشتەیکە
 نزیک لەخۆی، وە نە هیچ پیغمبەر و نیراویکی
 تر، بەلگەش لەسەر ئەمە، **خوای گەورە**
و پەر و ەردگار فەرموویەتی : {وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ
فَلَا تَدْعُو مَعَ اللَّهِ أَحَدًا} [سورەتی الجن : ۱۸]

واتا : بئگومان مزگهوتهکان هی خودان و
جیگای پهرستنی ئهون، لهوی له خودا زیاتر
پهنا بو کهسیکی تر مهبهن و داوای یارمهتی له
کهسیکی تر مهکهن .

سیههم : بئگومان ئهوهی گویرایهلی پیغمهبر (**صلی الله علیه وسلم**) بیټ، وه خودای
بهیهکتایی پهرستیټ، دروست نیه بو
دوستایهتی و پشتگیری کهسیک بکات که
دوژمنایهتی خوا و پیغمهبرهکهی دهکهن،
ئهگهر چی ئهو کهسانهشی که پشتیوان و
پشتگیریان دهکات نزیکترین کهسیشی بن،
بهلگهش لهسهر ئهمه پهر وهر دگار دهفهر مویت :

{ لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ
مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ
أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ
الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ }

وَرَضُوا عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ
الْمُفْلِحُونَ} [سورەتى المجادلة : ٢٢] .

واتا : تو هيچ قهوم و كۆمهليكت دهست ناكهويت
بهراستی باوهريان به خداو به رۆژى دوايى
ههبيت، له ههمان كاتدا خوشهويستى و
دوستايهتى له گهل كهيك يان كۆمهليكا
ببهستن، كه به كردهويان دوژمنايهتى له گهل
خوداو پيغهمبهرى خوادا (صلى الله عليه وسلم)
بكه، با ئهو كهسانه باوكيشيان بن يان
كوړهكانيان بن ياخود براكانيان بن يان له
عشرهت و رهگهزى خويان بن... جا ئهوانهى
كه بهو شيويه بن، ئهوه خودا ئيمانى له دلياندا
جيگير كردوو له لايهنى خويهوه يارمهتى
داون، له رۆژى دوايشدا دهيانخاته ناو باخ و
باخاتى ئهو بههشتهوه، كه چهندهها رووبار
بهژيرياندا تيدهپهريت و ههتا ههتايه تيايدا
دهميننهوهو بو خويان رادهبويرن و خودا لايان
رازي دهبيت و ئهوانيش بهو نيعمهت و

بهخششانه‌ی که خودا پئی بهخشیون له خودا
 رازی دهبن... ئەوانه حیزب و کۆمه‌لی خودان،
 جا ئاگادار بن که بهراستی هەر حیزب و
 کۆمه‌لی خوداو په‌یره‌وانی فەرمانه‌کانی ئەو
 سەرکه‌وتوو سەر‌فرازن ..

بنهما و بنچینه‌ی یه‌که‌م : ناسینی په‌روه‌ردگار (الله جل جلاله)

بزانه و ئاگادار به‌خوا‌ی گه‌وره‌ رینوما‌یکار و
 رینشانده‌رت بی‌ت بۆ په‌رستن و عیباده‌تی خۆی،
 بی‌گومان پاکیه‌تی ریبازی ئیبراهیم ئەوه‌یه که
 خوا‌ی گه‌وره‌ (الله جل جلاله) به‌یه‌کخوا‌یی
 به‌پرستیت، و ئاین‌داریت به‌دڵسۆزی و ئیخلاص
 هەر بۆ ئەو بی‌ت، هەر به‌مه‌ش خوا‌ی گه‌وره
 فەرمانی کردووه به‌سەرجه‌م خه‌لکی، و هەر
 بۆ ئەمه‌ش دروستی کردوون، **هه‌روه‌ک خوا‌ی**
گه‌وره‌ فەرموویه‌تی : { وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ
 إِلَّا لِيَعْبُدُونِ } [سوره‌تی الذاریات : ۵۶] .

واتا : من جنوڪه و مڙوڦم تنها ٻو پهرستي
خوم دروستڪردوه .

مہبہست لہ ووشہی (**یعبدون**)
یہ کخو اپہرستیہ، گہور ہترین فہرمانیکیش کہ
خوای گہورہ فہرمانی پیکر دووہ بریتہ لہ
یہ کخو اپہرستی، کہ مہبہست پیی تہنہا و تہنہا
(**اللہ جل جلالہ**) بیہرستیت، و گہور ہترین
شتیکیش کہ خوای گہورہ ریگری لی کر دیت
ہاوہل بریار دانہ بوی، کہ مہبہست پیی
ہاوار کردن و پارانہویہ لہ غہیری ئہو،
بہلگہش بو ئہمہ، **خوای گہورہ فہر موویہتی :**
(**وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا**) [سورہتی :
النساء : ۳۶] .

واتا : (ئەي خەلکينە) تەنها خوا بپەرستن و هيچ جوړه شهريک و هاوۀليکي بو بريار مەدەن .

ئەگەر پېيان ووتیت : ئایا ئەو سى بىنەما و
 بنچىنەيە كامانەن كە واجب و پېويستە مروّف
 شارەزايان بىت ؟

لە وەلامدا بلى : بەندە پەروەردگارى خوى
 وئايىنى خوى و پېغەمبەرەكەى (صلى الله عليه
 وسلم) چاك بناسىت .

ئەگەر پېيان ووتیت : پەروەردگارت كىيە ؟
 لەوەلامدا بلى : پەروەردگارم (الله) يە كە
 پەروەردەى كردووم، و تەواوى جىهان و
 دروستكراوەكانى تىرىشى بە ناز و نىعمەتەكانى
 پەروەردە كردووە، ھەر ئەويش پەرسىتراوى
 مەنە و جگە لەويش ھىچ خوا و پەرسىتراوىكى
 تەرم نىيە، بەلگەش لەسەر ئەمە، **خوای گەورە**
فەرموویەتى : { الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ } [**سورەتى الفاتحە : ۱**] .

واتا : هەر چی سوپاس وستایشه بۆ ئهو خوايهی
 که پهروهردگاری ههموو جیهانیانه، ههموو
 شتیکیش جگه له پهروهردگار (الله جل جلاله)
 دروستکراو وله چوار چپوهی جیهاندایه، منیش
 یهکیکم لهوانهی لهو جیهانهدان.

ئهگهر پێیان ووتیت : بهچی شتیکدا
 پهروهردگارت ناسی ؟

له وه لامدا بلێ : به نیشانه و دروستکراوهکانیدا،
 له نیشانهکانی ئهو شهو و پرۆژ و خۆر و مانگه،
 وه له دروستکراوهکانی : ههر حهوت ئاسمانهکه
 و ههر حهوت زهویهکه و ئهوهیشی تێیدا ههه و
 ئهوهیشی له نیوانیاندايه .

بهلگهش لهسهه ئهمه : خواي گهوره
 فەر موویهتی : { وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ
 وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ
 وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ } [
 سورەتی فصلت : ۳۷] .

واتا : له نیشانە و بەلگەکانی دەسه‌لاتی
 پەروەردگار شەو و ڕۆژ و خۆر و مانگە،
 ھەرگیز نەکەن سوژدە بۆ خۆر، یان مانگ
 ببەن، بەلکو سوژدە تەنھا بۆ ئەو خوایە ببەن کە
 دروستی کردوون، ئەگەر ئیوە خۆتان بە
 بەندە ی راستەقینە ی ئەو دەزانن و ھەر ئەو
 دەپەرستن .

ھەر و ھا فەر موو یەتی : {إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ
 السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى
 الْعَرْشِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسَ
 وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ
 وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ } [سورەتی
 الاعراف : ۵۴] .

واتا : بێگومان پەروەردگار تان (الله) یە کە
 ئاسمانەکان و زەوی لە ماوەی شەش ڕۆژدا
 دروستکرد، پاشان بەرز بویەو ھەر سەر عەرش)
 ئەلبەتە چۆنیەتی و ھەستان و تەختی

فەرمانرەوايەتی و گەلئى شتى لەو بابەتەنە
 لەرادەى بۆچوونى ئىمە بەدەرە، تەفسىرى ئەم
 ئايەتەيان لە پېشەوا مالیک و ئەحمەد پرسیووە،
 لە وەلامدا وتوویانە: وەستانەکە حەقیقەتى ھەيە،
 چۆنیەتیەکەى شاراوہیە، پرسیار کردن
 دەر بارەى بیدعەيە، باوەر بوون پێى واجبە)،
 بەشەو، رۆژ دادەپۆشیت؛ لەکاتیکدا بەشینەیی
 عەودالە بەدوايدا، خۆرو مانگ و ئەستێرەکان
 (ھەر ھەموویان) بە فەرمانى خوا کەوتوونەتە
 گەرو لە فەرمانى دەرناچن، ئاگادار بن و بزائن
 ھەرچى دروستکردن و بریاردانە ھەر بۆ ئەو،
 (کەواتە دەبا ھەمووان فەرمانبەردارى ئەو بین
 و لە فەرمانى دەرناچین)، موبارەک و پیرۆزو
 گەورەيە زاتى (اللہ) پەروەردگارى جیھانیان .

مەبەست لە ووشەى (رب) پەرستراوہ،
 بەلگەش لەسەر ئەمە خواى گەورە فەرموویەتى
 : {يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ
 مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ * الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ

فَرَأَسَاءَ وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً
فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ
أَنْدَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ } [سوره تی : البقرة : ۲۲ -
۲۳] .

واتا : ئهو خودايه‌ی كه ئهم زه‌ويه‌ی بۆ كردون
به‌رايه‌خ و ، تيايدا ده‌ژين و به‌ ئاساني به‌سه‌ريدا
دين و ده‌چن.. ئهو خودايه‌ی كه ئاسماني
به‌شيويه‌ك دامه‌زراندوه كه هه‌موو ئهو
ئسته‌يرانه تيايدايه به‌ ياساي كي‌شكردن
به‌يه‌كتره‌وه به‌ستر اونه‌ته‌وه ، هه‌ريه‌كه‌يان
له‌سه‌ر خولگه‌ی خويان له‌ خولانه‌وه‌دان ، به‌بئي
ئوه‌ی به‌ر يه‌كتري بكه‌ون.. ئهو خودايه‌ی كه
له‌ ئاسمانه‌وه بارانتان بۆ ده‌باريني‌ت ، كه ده‌بيته
هۆي سه‌وز بووني گشت جوړه‌ ميوه‌و
سه‌وزه‌جاتي‌ك ، تاببيته‌ رزق و رۆزي بۆ
ئيوه‌،كه‌وا بيت كه‌س مه‌كه‌نه هاوتاي خودا،
چونكه‌ ئه‌گه‌ر ئيوه نه‌ختي‌ك سه‌رنج بدن ده‌زانن
كه‌ خودا تاك و بي‌ هاوتايه‌و ، له‌و زياتر هه‌يچ

كەسنىڭ تۈۋاناي ھىچى نىھو، شايستەى ئۇو نىھ
 كە بىپرستريت و پەنای بۆ بريت ، جا ئۇو
 كەسە زىندوو بيت يان مردوو، بتىك بيت، يان
 قەبرى پياو چاكىك .

ابن كەثير (رەحمەتى خۋاى لى بيت) له
 تەفسىرى ئۇم ئايەتەنەدا ئۇيت : دروستكار و
 خالىقى ئۇم ھەموو شتەنە شايستەى ئۇو ھىھ
 عىبادەتى بكرىت و بىپرستريت .

جۆرەكانى پەرستنىش كە خۋاى گەورە
 و پەرورەدگار فەرمانى پىكردوو، نمونەيان
 وەك پاىەكانى ئىسلام و ئيمان و ئىحسان،
 ھەر و ھەنزا و پارانەو و ھىوا و ئومىد پى
 بوون، و پشت و پەنا پى بەستن و ترسان لى،
 و ھەز كردن و ترس لەشتىك لەگەل كار كردن له
 پىناو دوور كەوتنەو لى، و خشوع بۆى، و ترس
 لى لەسەر بنەماى دۇنيا بوون له گەورەى
 و دەسەلاتى ئۇو، لەگەل گەرانەو بۆ لای خوا،

واتا : بیگومان مزگھوٽه کان هی خودان و
 حیڳای پهرستنی ئهون، مهبهست ئهوهی
 مزگھوٽه کان تنها شوینی پهرستنی
 پهر وهر دگاران، لهوی له خودا زیاتر پهنا ب
 کهسیکی تر مهبهن و داوای یارمهتی له
 کهسیکی تر مهکهن .

ھەر كەسنىڭ شەتتەك لەم بەندايەتى و پەرسىتەنە بۇ
غەيرى (**اللہ جل جلاله**) ئەنجام بدات،

بیگومان نهو کسه دهچیته ریزی هاو هل
 بریار دهران و بیباوهرانهوه، بهلگهش بو ئهمه،
خوای گهوره فهر موویهتی : { وَمَنْ يَدْعُ مَعَ
 اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ
 إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ } [سورهتی المؤمنون :
 ۱۱۷].

واتا : نهو کسهی خوایهکی تر بریار بدات و
 بیکاته شهریکی خواو هاوار وهانای بو بهریت،
 له کاتیکدا که هیچ بهلگهیهکی به دهستهوه نیه،
 نهوه به راستی حساب و لیپر سینهوهی لای
 پهروهردگار یتتی، بیگومان بی باوهرو خوا
 نهانسان سهر فراز نابن .

له فهر موودهی پیغهمبهری خودایشدا هاتوهه)
صلی الله علیه وسلم (که فهر موویهتی : {
الدعاء مخ العبادة } [1] واتا : نزا وپارانهوه
 کاکله وناوهروکی په رستننه، بهلگهش له سهر
 ئهمه، **خوای گهوره فهر موویهتی :** { وَقَالَ رَبُّكُمْ

ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ
عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ } [سوره تی
غافر : ۶۰] .

واتا : پهروه دگارتان فهرمووی : داوا له من
بکهن و له من بپارینهوه ، منیش وه لامتان
دهدمهوه ، بیگومان نهوانه ی خو به گهوره
دهزان له بهرامبر په رستند ، به سهر شوړی
ورپسوا یی دهچنه دوزخهوه .

به لگه ی نهو هس که ده بیټ تنها له خوا ی گهوره
بترسیت ، **ئهم نایه تنیه که خوا ی گهوره**
فهرموویه تی : { **فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُوا إِن كُنْتُمْ**
مُؤْمِنِينَ } [سوره تی ال عمران : ۱۷۵] .

واتا : نیوه نه ی موسلمانینه ! له دوزمن و
دوستانه کانی شهیتان مه ترسن ، به لکو هر له من
بترسن ، نه گهر نیوه به راستی نیماندارن .

وه بهلگهی ئومید و هیوا بوون به خوای گهوره، خوای گهوره دهفهر مویت : { فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا } [سورەتی الکەف : ۱۱۰] .

واتا : جا ئهوهی دهیهویتی به دیداری پهروهردگاری خوی شاد بیتی، با کردهوهی چاک ئههجام بدات و جگه له خودا هیچ کهسیکی تر نهپهرستیت و، له غهیری پهزامهندیی خودا زیاتر له خهمی پهزامهندیی کهسی دیکهدا نهبیت... چونکه ههولدان بو بهدهست هینانی پهزامهندیی کهسیکی تر لهگهل پهزامهندیی پهروهردگادا، دهبیتته هاوهلدانان بو خودا .

بهلگهی پشت و پهنا بهستن بهخوای گهوره، وهك فهر موویهتی : { عَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ } [سورەتی المائدة : ۲۳] .

واتا : جا کهوایه مهترسن و تهنها پشت به خودا بههستن، ئهگهر ئیوه باوهری تهواوتان به خوداو

به پیغمبر هکمی ههیه، ههروه ها فهر موویهتی
 : { وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ } [سوره تی
 الطلاق : ۳] .

واتا : ههه کهسی پشت بهخوا بیهستی
 لهکار وبار هکانیدا نهوه خوای بهسه که پشتیوان
 و یار مهتیده ری بییت .

بهلگهی نهوهش که ده بییت باوهردار حزلیکردن
 وترسان و ملکهچی ههه بو ذاتی ههق تهعالای (الله)
 بییت، پهروهردگار لهم بارهیهوه
 فهر موویهتی : { إِنَّهُمْ كَانُوا يُسَارِعُونَ فِي
 الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا
 خَاشِعِينَ } [سوره تی الانبیاء : ۹۰] .

واتا : بیگومان باوهردارانی راستهقیینه که
 پیغمبر ان پیشهنگی ئهمهن پیشبرکییان دهکرد
 له نهجامدانی ههموو خیره چاکهیهکدا، وه
 نزای بهکولیان دهکرد، به ئومیدی رحمت و
 بهههشتی ئیمه و له دوزهخ و خهشمی ئیمه

دهترسان، ئەوانە ھەمیشە گەردن کەچ بوون بۆ ئێمە.

بەلگەی ئەوەش کە دەبێت ھەر لە خواى گەورە (**الله جل جلاله**) بترسیت، لەگەڵ باوەر بوون و دُنیا بوون لەگەورەیی و تەواوی دەسەلاتی ئەو زاتە پیرۆزە، **ئەم ئایەتە** **کە خواى گەورە** **فەرموویەتی :** { **فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِي** } [**سورەتى البقرة : ۱۵۰**] .

واتا : دەسا ئێوە لە پیلانی ستەمکاران مەترسن و، گوی بۆ قسەشیان مەگرن، بەلکو تەنها لە من بترسن .

بەلگەی ئەوەش کە دەبێت تەنها ڕووت لە پەروەردگار بێت بۆ تەوبە کردن و گەڕانەوە بۆ لای ئەو، **خواى گەورە** **فەرموویەتی :** { **وَأَنِيبُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلَمُوا لَهُ** } [**سورەتى الزمر : ۵۴**] .

واتا : بهر دهوام دلتان لای خوابیت و بگهر ینهوه
 بو لای پهروهر دگارتان و تهسلیمی نهوبن،

بهلگهی داوای یار مهتی و کومه کی کردنیش که
 دهبیت هر له خوا ی گهوره داوا بکړیت، **نهم**
نایهته پیر و زهیه که پهروهر دگار فهر موویهتی :
{ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ } [سوره تی الفاتحه
 : ۵] واتا : نهی پهروهر دگار تنها هر تو
 دهپهرستین و تنها هر لهتویش داوای یار مهتی
 و کومه و پشتیوانی دهکین .

ههروها له فهر مووده ی صهحیحشدا هاتوه
 که پیغمبری خوا **(صلی الله علیه وسلم)**
 فهر موویهتی : **{ إِذَا اسْتَعْنْتَ فَاسْتَعْنِ بِاللَّهِ }** واتا
 : هر کاتیک داوای یار مهتی و کومه کیت کرد،
 نهوه تنها هر لهخوا ی گهوره ی داوا بکه .

بهلگهی نهوهش که دهبیت هر پهنا بهخودا
 بگیری، **خوا ی گهوره فهر موویهتی :** **{ قُلْ**
أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ } [سوره تی الناس : ۱] واتا

: ئه‌ی موحه‌مه‌د بَلّی : په‌نا ده‌گرم به
په‌روه‌ر دگاری هه‌موو خه‌لکی .

وه به‌لگه‌ی ئه‌وه‌ش که ده‌بی‌ت داوای به‌هاناوه
هاتن و فریاکه‌وتن هه‌ر له‌خوا بکری‌ت،
په‌روه‌ر گار فه‌رموویه‌تی : { إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ
فَاسْتَجَابَ لَكُمْ } [سوره‌تی الانفال : ۹] .

واتا : یادی ئه‌وکاته بکه‌نه‌وه که له‌جه‌نگی
به‌دردا نا‌ره‌حه‌ت بوون و له‌ په‌روه‌ر دگارتان
ده‌پارانه‌وه و داوای یارمه‌تیتان لی ده‌کرد که
سه‌رتان بخات به‌سه‌ر دوژمنه‌کانتاندا، ئه‌وه‌ بوو
خوایش خیرا هات به‌ هاناتانه‌وه و سه‌ری خستن
.

به‌لگه‌ی ئه‌وه‌ش که ده‌بی‌ت سه‌ر برین و قوربانی
کردن هه‌ر بۆ خوای گه‌وره‌ بی‌ت، په‌روه‌ر دگار
فه‌رموویه‌تی : { قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ
وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ * لَأَشْرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ

أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ } [سورهتی الانعام
۱۶۲- ۱۶۳] .

واتا : ئەى پېغەمبەر! بلى: بەراستى نويز و
حهج و قوربانىي و ژيان و مردنم گشت هەر بۆ
خوای پەر وەردگارى جیهانیانە * هیچ هاوەل و
هاوتایەکی نیە، وە خودایش بەوہ فەرمانى
پیکردووم.. من یەکەمین موسلمانم که به
تەواوى پروو دەکەمە خوداو فەرمانەکانى بەجى
دینم.

لەفەر موودەى پېغەمبەرى خوايشدا هاتووہ)
صلى الله عليه وسلم (که فەر موویەتى : { لعن
الله من ذبح لغير الله } واتا : نەفرینى خوا لەو
کەسە بىت که ئازەل و قوربانى بۆ جگە لەخوا
سەر دەبریت .

بەلگەى نەزرىش، که مروّف بریار بدات شتیک
تەنها لەسەر خۆى پيوست بکات خوای گەورە،
له قورئانى پیرۆزدا فەر موویەتى : { يُوْفُونَ

بِالنَّذْرِ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا } [سورەتى الانسان : ٧] .

واتا : بهنده‌کانی خودا ئهو کهسانهن که هر کاریکی خیر له‌سەر خویان بریار بدن، به‌بی دو اکه‌وتن و به‌لین شکندن ئه‌نجامی ده‌دن و له رۆژیک دهرسن (که مه‌به‌ست پیی قیامه‌ته) شهر و ناخوشییه‌که‌ی به هموو شوینیکدا بلاو ده‌بیته‌وه .

بنه‌ما و بنچینه‌ی دووهم : ناسین و شاره‌زا بوون له ئاینی پیروزی ئیسلام به به‌لگه و له‌سەر چاو روونی .

ئه‌ویش بریتیه له ته‌سلیم بوون به خوای گه‌وره و په‌وره‌دگار و په‌رستنی به‌یه‌کخوای، و پا‌به‌ند بوون پیوه‌ی به گوێرایه‌لی کردنی، وخۆ به‌ری کردن و دوور که‌وته‌وه له هاو‌هل بریار‌ده‌ران و شوینکه‌وتوانی .

ئەمەش سى پلەيە : ئىسلام مەبەست پىي
 موسلمان بوونە، لەگەل ئيمان و باوەر هينان، وە
 ھەر وەھا ئىحسان و چاکەکاری، ھەر يەكێك لەم
 پلانەش پایە و پروكنى خۆى ھەيە .

پلەى يەكەم : پایە و پروكنەكانى ئىسلام پینجن :
 شاھیدیدان بەوہى ھیچ پەرستراویكى بەھەق نیە
 جگە لە (اللہ) وە بیگومان موحمەدیش
 پیغەمبەرى خودایە، وە بەجیگەیاندى پینج
 نوێژە فەرزەكە، وە درەکردنى زەكاتى مال
 و سامان، و پرۆژووگرتنى مانگی رەمەزان، و
 حەج کردنى ماله پرێز و حورمەت لیگراوەكەى
 خوا .

بەلگەى شایەتومان، **خوای گەورە فەر موویەتى**
 : { شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو
 الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ }
 [سورەتى ال عمران : ۱۸] .

واتا : خوا شاهیدی دهدا که بهراستی هیچ
 پرستراویکی بههق نیه جگه لهئو ، ههروهه
 فریشتهکان و خاوهن زانستهکانیش (له
 پیغمبران و زانیان) که بهریگهیهکی راست
 و دروست دهیسهلمینن خوا ههمیشه داد
 پهروهی رهههیه و جگه لهوزاته خوایهکی تر
 نیه و ئهه خوایهکی بالادهست و دانایه.

مههست پی ئههیه : هیچ پرستراویکی
 بههق نیه جگه له (الله) ،، (لا إله) ههموو
 پرستراویکی جگه له (الله) پهتهکاتهوه و به
 نارهوای دهرانیته ، (إلا الله) یش ههموو
 پرستن و بهندایهتی کردنیک بو خوای گهورهی
 بی هاوهل و بی هاوتای ثابت وجیگیر دهکات ،
 هیچ هاوهلیکی نیه له پرستندا ، ههروهک چو
 هیچ هاوهلیکیشی نیه له مولک ودهسهلاتیدا ،
 تهفسیر و رافهی ئهمهش ئهم نایهته پیروژه
 دهیکات که خوای گهوره له جیگایهکی تر دا
 فهرموویهتی : { وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ

إِنِّي بَرَاءٌ مِّمَّا تَعْبُدُونَ * إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ
سَيَهْدِينِ * وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقِبِهِ لَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُونَ } [سورهتى الزخرف : ٢٦ - ٢٨] .

واتا : ئەى موحەمەد ئەو کاتە بیهێنەوە یادی
خۆت کە ئیبراھیم بە باوکى و ھۆزەکەى خۆى
وت : بەراستى من دوورە پەریزم لەو شتانەى
کە ئیوە دەپەرستن * من تەنھا خودا دەپەرستم،
ئەو خودایەى کە لە نەبونەوە ھیناومیەتیە
بوون، بێگومان ھیدایەتیشم دەدات و ڕیگای
راستیشم بۆ ڕوون دەکاتەوە * ئەوسا ئیتر
ئىبراھیم (سەلامى خودای لى بىت) ئەو
بەرنامە یەكخواپەرستىەى لەناو نەوەکانیدا بە
بەردەوامى ھێشتیەو، تا ئەگەر ھەرکەسێک
ڕیگای یەكخواپەرستى لێشیوا ھەرچى زوو ترە
بگەریتەوە بۆ لای.

ھەر وەھا فەرموویەتى : { قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ
تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ

وَلَا تُشْرِكْ بِهِ شَيْئاً وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضاً أَرْبَاباً
مِّنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا
مُسْلِمُونَ { [سورهتی ال عمران : ٦٤] .

ئەم ئایەتە پروو دەکاتە پیغمبەر (صلی اللہ علیہ وسلم) و پپی دەفەر مویت بە خاوەن نامەکان لە جولهکەو گاورەکان بلی : وەرن بو لای ووتەیهکی یەکسان لەنیوان ئیمە وئیوەدا .. ئەویش ئەوێهە لە خودا زیاتر کەسیکی تر نەپەرستین و ، هاوێلی بو بریار نەدەین ، وەهیچ کەسیکمان کەسیکی تر بە خاوەن شەریعت و خاوەن فەرمان نەزانین ، کە شایستەیی ملکهچ کردن بیت بو و ببیتە هاوێل بو خودا لە بریار داندا .. جا ئەگەر ئەوان پشتیان هەڵکردو لەسەر بیروباوهری هەڵەیی خویان مانەوه ، ئەوکات پێیان بلی : ئیوه شایست بن ، ئیمە باوەرمان بەوشتانە هەیه کە ووتمان و ملکهچ و گوێرایەلین و لە خودا زیاتر هیچ شتیکی دیکە ناپەرستین .

به‌لگه‌ش له‌سه‌ر شاه‌یدیدان به‌وه‌ی که موحه‌مه‌د
 پێغه‌مبه‌ر و نێردراوی خوایه، **په‌روه‌ر دگار**
فه‌رموویه‌تی : { لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ
 عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ
 رَؤُوفٌ رَحِيمٌ } [سوره‌تی التوبه : ۱۲۸].

واتا : ئه‌ی خه‌لکینه! ئێوه‌ پێغه‌مبه‌ریکتان له
 خۆتان بۆ هاتووه، بۆ ئه‌وه‌ی فه‌رمانی خوداتان
 پێی را‌بگه‌یه‌نێت، زه‌ره‌ر و زیانی ئێوه‌ی پێی
 ناخۆشه‌ و ئازاری پێی ده‌گات، وه‌ زۆر به‌
 په‌روشه‌ بۆتان و خه‌می گه‌وره‌ی ئه‌وه‌یه‌ پ‌روو
 بکه‌نه‌ هیدایه‌ت و پ‌یگای راستی هیدایه‌ت
 بگرنه‌ به‌ر، هه‌روه‌ها دلی له‌لای ئیماندارانه‌و،
 زۆر به‌ به‌زه‌یی و میهره‌بانه‌ له‌گه‌ڵیانداو زۆریش
 خۆشی ده‌وین .

مه‌به‌ست له‌ شاه‌یدیدان که موحه‌مه‌د پێغه‌مبه‌ری
 خودایه، گوێرایه‌لی بیت له‌وه‌ی فه‌رمانی
 پێکردووه، و به‌راستی بزانیته‌ له‌وه‌ی هه‌والی

پیداوه، وه دور بکھو یتھوه له وهی قهده غه
وسهر زهنشی کردووه، وه بههیچ شیوهیهک
به ندایهتی و پهرستن ئه نجام نه دهیت بهو
شهر یهته نه بیت ئهو هیناویهتی .

به لگهی نوێژ کردن و زه کاتدان و ڕا قه
یه که خوا پهرستی، **خوا ی گه وره فهر موویهتی :** {
وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ
حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ
الْقِيَمَةِ } [سورتهی البینه : ۵] .

واتا : فهر مانیشیان پینه در ابوو جگه به وهی که
خوا پهرستی بکهن و به پاکی و دلسۆزی و
ملکه چی فهر مان بهرداری ئاین و بهر نامه که بن
و لابه دن له ههموو ئایینیک و تهنها پابهندی
ئایینی ئیسلام بن، نوێژیش بهر ێک و پێکی
ئه نجام به دن، زه کاتیش له مال و سامانیان
دهر بکهن، ئه وهیه ئایینی نامه راست و
به نر خه کانی خوا .

به‌لگه‌ی رۆژوو گرتنیش، خوای گه‌وره
 فهرموویه‌تی : { يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ
 الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ
 تَتَّقُونَ } [سورمه‌رتی البقرة : ۱۸۳] .

واتا : ئه‌ی ئه‌وانه‌ی که باوه‌رتان هیناوه!
 رۆژوو گرتنتان له‌سه‌ر فهرز کراوه، هه‌روه‌کو
 له‌سه‌ر خاوه‌ن ئایینه‌کانی پیش ئیوه فهرز
 کرابوو، تاوه‌کو خۆتان له‌خراپه‌ی پاریزن و
 به‌ندایه‌تی خودای خۆتان بکه‌ن .

به‌لگه‌ی چه‌جکردنیش، په‌روه‌ردگار
 فهرموویه‌تی : { وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنْ
 اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ
 الْعَالَمِينَ } واتا : خوا چه‌جی که عبه‌ی بریارداوه
 له‌سه‌ر مه‌ردم، له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی توانای ریگای
 هه‌بیت، و هه‌رکه‌سی‌کیش باوه‌ری به‌و چه‌جه
 نه‌بی، ئه‌وه‌ی باچاک بزانی که کافرو بی باوه‌ره،

بهراستی خوایش لهتو او ی خه لکانی جیهان،
نهك تهنها ههر لهوان، بی نیازه .

پلهی دووهم : باوهر : هفتاو هینده بهشه،
بهزترینیان ووشهی (لا إله إلا الله) یه،
ونزترینشیان لادانی ئازار و نار ههتیه لهسه
رئگای خه لکی، شهرم وشکۆیش بهشیکه
لهباوهر، پایهکانی باوهریش شەش دانەن :
باوهرت به خوای گهوره (الله جل جلاله) ، به
فریشتهکان و به کتیب و نامه ئاسمانیهکان، و به
پیغمبران، و بهروژی دواپی، و به قهدهری
خیر و شهر هه بییت .

به لگهش لهسه ئهم شەش پایه، خوای گهوره
فرموویهتی : { لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُولُوا وَجُوهَكُمْ
قَبْلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ }
[سورهتی : البقرة : ۱۷۷] .

واتا : پرووکردنه رۆژ ههلات و پرووکردنه
 رۆژ ئاوا نیشانهی باشیی و چاکهکاری نیه،
 بهلکو چاکهکردن و نزیکبونهوه له خودا بهوه
 دهبیئت کهسێک به ههموو دلیکیهوه باوهری به
 خودا ههبیئت، باوهریک که بییته پالنه ر بۆ
 جییه جێکردنی بریارو فرمانهکانی.. ههروهها
 باوهری ههبیئت بههاتنی رۆژی دوايي، که
 ههموو ئادهمیزادهکانی تیادا زیندوو دهکرینهوه..
 ههروهها باوهری به فریشتهکان و به
 پیغمبهرهکان و به کتیبهکانی خودا ههبیئت..

بهلگهش لهسهر باوهر بوون به قهدهر، **خوای**
گهوره فرمانوویهتی : { **إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ**
 { [سورهتی القمر : ۴۹] .

واتا : بیگومان نییه ههموو شتی کمان
 بهئهندازمو نهخشهی دیاریکراو دروستکردوه .

پلهی سیههم : ئیحسان و چاکهکاری، ئهویش
 یهک پایهیه، **که بریتیه له :** بهندایهتی و

خوابهرستی بهشیویهک بکهیت، وهک ئهوهی
 پهروه دگار ببینیت، خو ئهگهر تۆیش ئهوه
 نه بینیت ئهوه هر تو ده بینیت، لهم بارهیهوه
خوای گهوره فهرموویهتی : { إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ
 اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ } [سورهتی النحل :
 ۱۲۸]

واتا : بهراستی خوا له گهل ئهوه کهسانه دایه که
 خویان پاراستوو له گونا هو ههروه ها ئهوانهش
 که چاکه کارو چاکه خوازن .

ههروه ها فهرموویهتی : { وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ
 الرَّحِيمِ * الَّذِي يَرَاكَ حِينَ تَقُومُ * وَتَقْلَبُكَ فِي
 السَّاجِدِينَ * إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ } [سورهتی :
 الشعراء ۲۱۷-۲۲۰] .

واتا : پشت به خوای بالا دهست ومیهره بانته
 بیهسته * ئهوه خوایه ی که تۆده بینیت کاتی
 ئهوهستی بو نویتژ کردن * ئهوه زاته تو ده بینیت
 که چون له ریزی سوژده بهر اندا ههلس و

کهوت دهکهیت * بهراستی ئەو خوايه زاتێکی
بیسەرو زانایه .

هەروەها لە جیگایەکی دەفەر مویت : { وَمَا
تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُو مِنْهُ مِنْ قُرْآنٍ وَلَا تَعْمَلُونَ
مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ }
[سورەتی : یونس ۶۱] .

واتا : بەهیچ کاریک هەڵناسی ، هیچ بەشیک لە
قورئان ناخوینیتەوه (کە ئێمە ئاگادار نەبین ،
ئێوەش ئەو خەڵکینە) بە هیچ هەڵسوکهوتیک
هەڵناسن کە ئێمە شایەت نەبین بەسەریهوه
لەکاتی کدا ئەنجامی دەدن و تیایدا ڕۆدەچن .

بەلگەی سوننەتیش لە بارە ی ئەم سی پلەیهوه ،
فەرمووده بەناو بانگەکهی جوبره ئیله که
عومەری کوری خەتاب ڕیوایەتی دەکات
ودەگیریتەوه و دەلێت : بینما جلوس عند رسول
الله (صلی الله علیه وسلم) ذات یوم إذ طلع
علینا رجل ، شدید بیاض ، الثیاب شدید سواد

الشعر، لا يرى عليه أثر السفر، ولا يعرفه منا أحد، حتى جلس إلي النبي صلى الله عليه وسلم، فأسند ركبتيه إلي ركبتيه، ووضع كفيه على فخذيه، **وقال يا محمد: أخبرني عن الإسلام.**

فقال: { أن تشهد أن لا إله إلا الله وأن محمداً رسول الله وتقيم الصلاة وتؤتي الزكاة وتصوم رمضان وتحج البيت إن استطعت إليه سبيلاً }

فقال: صدقت. فعجبنا له يسأله ويصدقه. قال:

فأخبرني عن الإيمان. قال: { أن تؤمن بالله وملائكته وكتبه ورسله واليوم الآخر وبالقدر خيره وشره }

قال: صدقت. قال: فأخبرني عن الإحسان. قال: { أن تعبد الله كأنك تراه فإن لم تكن تراه فإنه يراك }

قال: فما المسؤول عنها بأعلم من السائل }

قال: فأخبرني عن أمارتها. قال: { أن تلد الأمة ربتها وأن ترى الحفاة العراة العالة رعاء الشاء يتطاولون في البنيان }

قال: فمضى فلبثنا ملياً. فقال { يا عمر أتدري من السائل } قلت: الله

ورسوله أعلم. **قال:** { هذا جبريل أتاكم يعلمكم أمر دينكم } [رواه مسلم رقم (١)].

واتا : کاتیک لای پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) دانیشتبووین، پیاویک لاماں پهیدا بوو، جلوبهرگهکهی زور سپی بوون، پرچ ومووہکانی زور رهش بوون، ئاسهواری سهفه‌ریشی به‌سه‌ره‌وه نه‌ده‌بینرا، وه هیچ که‌سی‌کیش له ئیمه نه‌یده‌ناسی، تا ئهو کاته‌ی لای پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) دانیشت، و هه‌ردوو ئه‌ژنۆکانی نوساندن به‌ ئه‌ژنۆکانی پیغمبری خواوه، وه هه‌ردوو ناو له‌پی خسته‌ سهر پرانه‌کانی، **پاشان ووتی:** ئهی موحهمهد له‌باره‌ی ئیسلامه‌وه هه‌والم پیده، **ئهویش** **فرمووی:** ئیسلام ئه‌وه‌تانی که شاهیدی بده‌یت که هیچ په‌رستر اویکی به‌هه‌ق نیه جگه له (الله)، وه شاهیدیش بده‌یت که موحهمهد پیغمبری (خوایه، وه نوێژه‌کانت ئه‌نجام بده‌یت، وزه‌کاتی مآلو سامانت دهر بکه‌یت، ووه مانگی ره‌مه‌زان

بهر ژوو بیت، وه چهجی مالی خوا بکهیت
 نهگهر هاتوو توانات ههبوو، **نهمجا جوبرهئیل**
ووتی : راست دهکهیت، **عومهر دهلیت** : زور
 سهزمان سورما، **پرسیاری لیدهکات و پاشان**
پیشی دهلیت : راست دهکهیت، **پاشان جوبرهئیل**
ووتی : لهبارهی ئیمان و باوهرهوه ههوالمان
 بدهری، **ئهویش فهرمووی** : ئیمان ئهوهیه که
 باوهرت به خوا و فریشتهکان و کتیبهکان
 و پیغمبران و پرۆژی دواپی و قهدهری خیر
 وشهر ههبییت، **پاشان ووتی** : راستهکهیت،
نهمجا جوبرهئیل ووتی : لهبارهی ئیحسان
 و چاکسازیهوه ههوالم بدهری، **ئهویش لهوهلامدا**
فهرمووی : بهشیوهیهک خوا بپهرستیت، وهک
 ئهوهی پهروهردگار ببینیت، خو نهگهر تو
 ئهویش نهبینیت ئهوههر تو دهبینیت، **دواتر**
جوبرهئیل پرسیاری کرد و ووتی : ههوالم
 بدهری لهبارهی پرۆژی دواپیوه، **لهوهلامدا**
فهرمووی : ئهوهکهسهی که پرسیاری لیدهکریت
 لهوهکهسه شار مزاتر نیه که پرسیار دهکات،

ئەمجا جوبرەئیل ووتى : ھەوالم بدەرى
 لەبارەى نیشانەکانیەو، ئەویش فەر مووی :
 کەنیزەك گەورە و خاوەنەكەى خۆى لى دەبیت،
 وە پێپەتى و ھەزار و شوانى مەرەكان ببینیت
 كە پێشپرکى بکەن لە بەرزکردنەو
 بەلەخانەکاندا، **عومەر دەلیت** : ئەمجا جوبرەئیل
 ڕۆشت و ئیمەیش ماوەیەك چاوەریمان کرد،
 پێغەمبەر (**صلی اللہ علیہ وسلم**) فەر مووی :
 ئەى عومەر ئایا دەزانیت ئەو کەسە كى بوو
 پرسیارەكانى دەکرد ؟ **عومەر دەلیت** : و وتم :
 خوا و پێغەمبەرەكەى باشتر دەزانن، **فەر مووی**
 : ئەو کەسە جوبرەئیل بوو ھاتبوو بۆ ئەو
 ئاینەكەتان فیر بکات و شارەزاتان بکات لى .

بنچینە و بنەمای سیھەم : ناسینی پێغەمبەر (
صلی اللہ علیہ وسلم**)**

پێغەمبەرەكەتان موحەمەدە (**صلی اللہ علیہ**
وسلم)، ئەویش موحەمەدى كۆرى عبد اللہ ی

کوری عبد المطلب ی کوری هاشمه، هاشمیش
 له هۆزی قور هیشه، قور هیشیش له عه ره به،
 عه ره بیش له وه چه وه ونه وه کانی ئیسماعیلی
 کوری ئیبراهیمی خه لیلن، چاکترین و باشتترین
 سه لات و سه لام له سه ر ئه وان و پیغه مبه ری
 خۆیشان بیت، ته مه نی شه ست و سی سال بووه،
 چل سالیان پیش پیغه مبه رایه تی بووه، و بیست
 و سی سالی تریان هه وāl پیدراو و نیراو بووه،
 هه وāl پیدراو بووه به سه ره تای سوره تی (**إقرأ**
) و نیرا ویش بووه به سه ره تای سوره تی (**المدثر**)
 خه لکی شاری مه ککه بووه، و پاشان
 کۆچی کردووه بۆ شاری مه دینه، خوای گه وه
 ناردویه تی بۆ ئه وه ی خه لکی ئاگادار بکاته وه له
 مه ترسی هاوه ل بریاردان بۆ خوا، و بانگه وازی
 خه لکیش بکات بۆ یه کخوا په رستی، **به لگه ش**
له سه ر ئه مه خوای گه وه فه رموویه تی : { يَا
أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ * قُمْ فَأَنْذِرْ * وَرَبِّكَ فَكْبَرُ * وَثِيَابَكَ
فَطَهِّرْ * وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ * وَلَا تَمْنُنْ تَسْتَكْثِرُ *
وَلَرَبِّكَ فَاصْبِرْ } [سوره تی المدثر : ۱-۷] .

واتا : ئهى ئهو كەسەى بە جل و بەرگەكانى
 خۆى داپۆشيوە! ھەستە فەرمانەكانى خودا بە
 خەلكى رابگەيەنە * ناوى پەروەردگارت بە
 گەورەيى بەيئەو بە بەرزىى و بلىندىي رايىگرە،
 چونكە گەورەيى تەواو ھەر بۆ خودايە * جل و
 بەرگەكانت بە خاويىنى و بە پاكيى رابگرە...
 ھەندىك دەلىن مەبەست لەم فەرمانە ئەوہيە كە
 دلت لە ھەموو جۆرە گوناھىك بە دوور
 رابگرەو با ھەميشە دلت پەيوەست بىت بە
 خوداي پەروەردگارتەوہ * خۆت لە ھەموو
 كارىك و لە ھەموو قسەو گوتارىك كە گوناھى
 بەدواوہ بىت، بە دوور بگرە * ئەوہى
 دەيبەخشيت بە ھەزاران، منەتى لەگەلدا مەكەو
 بەزۆرى مەزانە ، ياخود خۆت دوور بگرە لە
 منەت كردن بەرانبەر رىنمايى كردنى خەلكى
 بۆ سەر رىگاي خوداو كردهوہكانى خۆت بە
 زۆر مەزانە * خۆت لەسەر ئەو فەرمانانەى كە
 لەلايەن خوداوہ بۆت دىت رابگرەو بە چاكيى

ئەنجامیان بدهو بەبی سستی و دواخستن
رایانگهینه به خەلکی ..

مانای خەلکی لە شیرك و هاوئل بریاردان بۆ
خوای گهوره ئاگادار بکاتەوه و بانگهوازیشیان
بکات بۆ یهکخواپەرستی، وه مهبهستیش له
یهکخواپەرستی پهر وه دگارت بهرز و بلند
ر اگریه، وه مهبهست له کار و کرده و هکانت له
شیرك و هاوئل بریاردان پاک بکەر هوه، **وه مانای**
: الرجز : مهبهست لێی بتهکانه، **واتا** : پشت له
بتهکان و لهو کهسانهش بکه که دهیانپەرستن، وه
دوور کهوتنهوه و دووره پهریز بوون و دابهران
لهو خەلکانهش که بت پەرستن .

پیغمبهری خوا (**صلی الله علیه وسلم**) ماوهی
ده سأل بهر دهوام بوو لهسهر بانگهواز کردن بۆ
یهکخواپەرستی، وه دواي ئهو ده سأل
بهرز کرایهوه بۆ ئاسمانهکان، و پینج نوێژ هکهی
لهسهر فهرز کرا — لهسهر خۆی و لهسهر

ئومەتەكەى — دواتر سى سالى لى شارى مەككە
 نوپىزى كىردى، پاشان فەرمانى پىكرا كۆچ بىكات و
 شارى مەدىنە .

هيجرەت واتا : كۆچكىردىن وگواستىنەو لى
 وولاتى شىرك وهاوئل بىرىاردانەو بۆ وولاتى
 ئىسلام وموسلمانان، ئەم كۆچكىردىنەش لى
 وولاتى شىرك وهاوئل بىرىاردانەو بۆ وولاتى
 ئىسلام وموسلمانان فەرىزەيەكە لىسەر ئومەتى
 ئىسلامى، ئەمەش هەتاكو هاتتى رۆزى دوايى
 دەمىنىت وبەردەوام دەبىت، بەلگەش لىسەر

ئەمە خواي گەورە فەر موويەتى : { إِنَّ الَّذِينَ
 تَوَقَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ
 قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ
 أَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا فَأُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ
 جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا * إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ
 الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا
 يَهْتَدُونَ سَبِيلًا * فَأُولَئِكَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَعْفُوَ عَنْهُمْ

وَكَانَ اللَّهُ عَفُوًّا غَفُورًا { [سوره تى النساء :
۹۷-۹۹] .

واتا : هه نديك له وانهى له مهككه دا موسلمان
بوو بوون، له بهر نهو مال و سهروه تهى
هه يانبوو هر له مهككه دا مابوونهو كوچيان
نه كرد بو مهدينه، تا لهوئ ژماره ي موسلمانان
له مهدينه دا زياد بيت و له گه لياندا بهر انبه
دوژمن بوهستن، وه رازى بوون بهو ژيانه
دژوارو ناخوشه ي كه له ناو بته پرسته كاندا له
مهككه هه يانبوو، نه مه له حاليكدا كه
كوچكر دنيا له سهر پيوست كر ابوو، بيگومان
نهو جوړه كه سانه سته ميان له خويان كردووه،
بهو ه ي له ناو بته پرسته كاندا ماونه ته وه، له كاتى
گيان لى سهندنه وياندا فرشته كان پيان ده لين :
بوچى به زه ليلي له ناو بته پرسته كاندا مانه وه
كوچتان نه كرد، تا به باشى په يره وى نايينه كه تان
بن؟! نهو انيش له وه لامدا ووتيان: بى تواناو
ده سته سهر بووين.. نينجا فرشته كان ووتيان:

بۆچی به زه لیلی قایل بوون، ئایا سهر زهوی
 خودا فراوان نهبوو کۆچ بکهن تاله
 بتپهرستهکان رزگار تان ببیت؟! ئهوانه ئهگهر
 باوهریان به ئایینه کهیان قایم بوایه له کۆچکردن
 بهجی نهدهمان، له حالیکدا که کۆچ پیویست
 کرابوو لهسهریان.. بویه جیگهیان دۆزمخه، که
 سهره نجامیکی زۆر ناخۆشهو خراپترین ئاکامه
 * جگه ئهوانهیان نهبیت که بهراستی بی هیزو
 بی توانان له پیاوان و ئافرهتان و مندالان،
 ریگای کۆچکردنیان ئاسان نیهو بویان نالویت،
 وه توانایان نیه هیچ ههولیک بدن بۆ
 رزگارکردنی خویان * ئهوانه سزا
 نایانگریتهوهو، ئومید وایه بکهونه بهر
 لیخۆشبوونی خودا، چونکه خودا زۆر لیبوردهو
 لیخۆشبووه .

ههروهها لهم بارهیهوه فهرموویهتی : { يَا
 عِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ أَرْضِيَّ وَاسِعَةً فَإِيَّايَ
 فَاعْبُدُونِ } [سورتهی العنکبوت ۵۶] .

خوای گهوره بهو بهندانهی که گیریان
خوار دووه لهناو بیباوهر اندا دهفهر مویت : ئهی
بهندهکانم ئهی ئهوانهی باوهرتان هیناوه زهوی
من فراوانه بو کوچکردن و خوتان رزگار بکهن
له زولم و ستهم، وه بهتهنها ههر من بیهرستن .

ئیمامی بهغهوی (**رحمتهی خوای لی بیّت**)
دهلیت : هوکاری دابهزینی ئهم ئایهته ئهوهبووه
کو مه لئیک لهو موسلماناناناهی که لهشاری مهککه
مابوونهوه کوچیان نهکردبوو، بویه خوای
گهوره بهناوی باوهرهوه بانگی کردوون، - و
هانی داوون که کوچ بکهن - :

بهلگهش لهسهه کوچکردن له سوننهت، ئهو
فهرموودهیهیه که پیغمبههری خوا (**صلی الله**
عليه وسلم) فهرموویهتی : { **لا تنقطع الهجرة**
حتى تنقطع التوبة ولا تنقطع التوبة حتى تطلع
الشمس من مغربها } واتا : کوچکردن کوتایی
نایهت، ههتا ئهو رۆژهی که تهوبه و گههراوه

بۆ لای خوای گهوره كۆتایی نهیهت، تهوبه و
گهرا نهوهش كۆتایی نایهت ههتا نهو كاتهی كه
رۆژ له رۆژ ناواوه ههله نهیهت .

جا كاتێك پێغه مبهری خوا (**صلی الله علیه وسلم**)
(له شاری مه دینه جیگیر بوو، فهرمانی پیکرا
به نه حکامهکانی تری شه ریهتی ئیسلام، وهك
زهکات و رۆژوو و چه ج و جیهاد و بانگ و
فرمان به چاکه و پرێگری کردن له خراپه و
زۆریکی تر له نه حکامهکانی شه ریهتی ئیسلام،
ئهم قونا غهش ماوهی ده سالی پێچوو، له دوای
ئهو پێغه مبهری خوا (**صلی الله علیه وسلم**)
وهفاتی کرد، به لام ئاینه که ی مایه وه و تا ئیستاش
به رده وامه و ئهمهش ئاینه که یه تی، هیچ کاریکی
خیر و چاکه نیه ئیلا پێغه مبهری خوا (**صلی الله**
علیه وسلم) پرینومایی ئومه ته که ی کردووه
بۆی، له هه مان کاتدا ناگاداریشی کردو و نه ته وه
له هه موو خراپه و کاریکی ناپه سه ند، وه نهو
خیر و چاکه یه ی که ئومه ته که ی بۆ پرینومایی

کردووه بریتیه له یهکخواپهرستی و تهواوی
 ئهوهی که خوای گهوره خووشی دهوئیت و وپی
 رازیه، وه ئهو شهر و خراپیهی که ئومهتهکهی
 لی ئاگادار کردووتهوه، بریتیه له شیرک و
 هاوئل بریاردان و تهواوی ئهوهیشی که خوا (**جل جلاله**) پی ناخوشه و نایهویت ..

خوای گهوره پیغمبری (**صلی الله علیه وسلم**)
 (ناردووه بو گشت خهکی، وه گوپرایهلی
 و طاعهتی ئهوی فهرز کردووه لهسهر تهواوی
 جنوکه و مرقهکان، ئهویش به بهلگهی ئهم
 نایهته پیروژه که خوای گهوره دهفهرموئیت :
 و اتا : { قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ
جَمِيعاً } . [سورتهی الاعراف : ۱۵۸] .

ئهی پیغمبر (**صلی الله علیه وسلم**) بلی: ئهی
 خهکینه! بیگومان بهراستی من پیغمبرو
 فرستادهی خوام بو ئیوه بهگشتی .

خوای گهوره ئاینی پیروزی ئیسلامی هەر بهو
 پیغمبهره (صلی الله علیه وسلم) کامل و
 تهواو کرد، بهلگهش لهسهر ئهمه فهرموویهتی
 : { الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتِمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي
 وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا } [سورەتی المائدة :
 ۳].

واتا : ئهمڕۆ ههموو فهرمانهکانی ئاینهکهتانم بۆ
 تهواو کردن و گهیاندم بهکووتایی ، و ریگای
 خواناسی و شهریعهتهکانم به تهواوی بۆ ئاشکرا
 کردن، ههروهها فهرل و بهخششی خویشم بۆ
 تهواو کردن، وه رازیم بهوهی ئاینی ئیسلام ببێته
 ئاینتان، که دوا بهرنامهی خودایهو بۆ ههموو
 کات و شوینیک دهگونجیت .

بهلگهش لهسهر مردنی پیغمبهری خوا (صلی
 الله علیه وسلم) { إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ*ثُمَّ
 إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ } [
 سورەتی الزمر : ۳۰ - ۳۱].

واتا : بهر استی تۆش دهمریت و ئهوانیش دهمرن
و کەس نامینیت * جا ئهی پیغمبهر (صلی الله
علیه وسلم) لهو پرۆژهدا تۆو ئهو کەسانهی که
باوهریان پی نهدهکردیت و به درۆزنیان
دادهنایت، لهلای خودای پهروهردگارتان
دهکهونه موهاکهمه، ئهو کاته دهردهکهویت که
کام لاتان لهسهر حق و راستی بوون؟

خهڵکیش پاش مردن زیندوو دهکرینهوه،
ئەویش به بهلگهی ئەوهی خواى گهوره
دهفهرمویت : { مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا
نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى } [سورهى طه : ۵۵] .

واتا : لهم زهويه دروستمان کردون دووباره
دهتانگیرینهوه بۆ ناو زهوى ، وه جارێكى تر
لهو زهويه دهرتان دههینینهوه و زیندوتان
دهکهینهوه (بۆ لیپرسینهوه) .

ههروه ها فهرموو یه تی : { وَاللَّهُ أَنْبَتَكُمْ مِنَ
الْأَرْضِ نَبَاتًا * ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا
{ [سورتهی نوح ۱۷- ۱۸] .

واتا : هه رخوا خوی ئیوهی له خاک
به دیهیناوهو پیی گه یاندوون * پاشان
ده تانمرینیت و ده تانخاتهوه ناوی هه ر کاتیش
بیهویت دهرتان دههینیتهوه .

پاش زیندوو کردنهو هیش لئیر سینهوه تان له گه ل
ده کریت و پاشان پاداشتی کردهوه کانتان
وهر ده گرنهوه ، به لگهش له سه ر ئه مه خوای
گه وره فهرموو یه تی : { وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ
وَمَا فِي الْأَرْضِ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسَاءُوا بِمَا عَمِلُوا
وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَى } [سورتهی
النجم : ۳۱] .

واتا : هه رچی له ئاسمانه کان و زه ویدا ههیه هه ر
خوا خاوه نیه تی ، (تاقیتان ده کاتهوه) بو ئه وهی
تۆ له بسینیت له وانیهی که خراپه یان

کردو و به گویای کردو و هکانیان، وه پاداشتی
ئوانهش که چاکهیان کردو و به چاکترین شیوه
بداتهوه .

هر که سیکیش زیندوو بو و نهوه به درۆ بزانیّت
ئوه بیباور بووه، به لگهش بو ئهمه خوای
گهوره ده فهرمویت : { زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ
يُبْعَثُوا قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ
وَذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ } [سوره تی التغابن : ۷] .

واتا : بئی باور هکان گومانیان وابوو که له
دوای مردنیاں هر گیز زیندوو نا کرینهوه، ئهی
پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) بهوانه بلی: ئیوه
به ههلهدا چوون... سویند به خودای
پهروه دگرم به بئی هیچ گومانیک ئیوه زیندوو
ده کرینهوه ژیا نیکی نویتان پی ده به خشریت،
وه پاشای ئهوهی که له دنیا دا کردو و تانه
به بیرتان ده هینریتهوه ئهوه زیندوو کردنهوه
له لای خودا کاریکی زور ئاسانه .

خوای گهوره سهرجهم پیغهمبرانی ناردووه بۆ
 نهوهی موژده بدن به خواناس و چاکهکاران به
 رهزامهندی خوا و بهههشتی نهبراو، وه
 بیباوهران و خراپهکارنیش بترسینن به سزای
 دۆزهخ، بهلگهش بۆ ئهمه خوای گهوره
 فهرموویهتی: { رُسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ لِّئَلَّا
 يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ } [
 سورهتی النساء: ۱۶۵].

واتا: ئهم پیغهمبرانه نییراون تا ریگای
 خواناسین به خهلکی پیشان بدن و، موژدهی
 خووشی بدن به چاکهکاران، وه بی باوهران و
 ستهمکارو خراپهکارانیش بترسینن، تا خهلکی
 بهلگهیان نهبیّت لای خوداو بلّین: خودایه ئیمه
 نهمانزانی ریگای راست کامهیه.

وه نوح (سهلامی خوای لی بیّت) یهکهمین
 پیغهمبره لهو پیغهمبرانه، و موحهمهدهش
 کوّتا ودواینیانه، بهلگهش لهسهر نهوهی که

یه که مینیان نوحه (سه لامی خوای لی بیت)
 خوای گه وره فهر موویه تی : { إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ
 كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ } [
 سوره تی النساء : ۱۶۵] .

واتا : ئهی موحه مه د ئیمه وه حیمان بو تو
 ناردووه، ههروهک بو نوح و پیغه مبه رانی دوا ی
 ئه ویشمان ناردووه .

هه موو گهل و نه ته وه یه کیش خوای گه وره
 پیغه مبه ریکی بو ناردوون، له نوحه وه تا وه کو
 موحه مه د، فهر مانی پیکردوون که خوای گه وره
 به تا کو ته نهایی بپهرستن، وریگریشی
 لیکردوون که جگه له خوا هیچ شتیکی تر
 بپهرستن، به لگهش بو ئه مه خوای گه وره
 ده فهر مویت : { وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ
 اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ } [سوره تی
 النحل : ۳۶] .

واتا : سویند به خوا بیگومان ئیمه لهناو ههر
 گهل و نهتهوهیهکدا پیغه مبه ریگمان
 رهوانه کردوو هه پیمان راگه یاندوو هه که پیمان
 بلایت: تهنها خوا بپهرستن، خوتان دووره پهریز
 بگرن له ههموو پهرستر او یکی تر جگه له (الله)
 . (

خوای گهوره فهرزی کردوو له سهر تهواوی
 بهندهکانی که باوهریان نه بییت به ههر شتی که جگه
 له خوی بپهرستریت، له ههمان کاتدا فهرمانی
 پیکردوون که باوهر به خوای تاک و تهنها زاتی
 ههق تهعلاهی (الله) بهینن، ابن القیم)
 (**رحمتهی خوای لی بییت**) ئهلیت : تاغوت ههر
 شتی که که بهنده له سنووری خوی تیپهرینیت، له
 پهرستراو، و چاولیکراو گویرایهلی بو کراو ..

جا تاغوتهکان زوورن، **سهر کرده و سهرهکانیان**
پینجن : شهیتان نهفرینی خوای لی بییت، وه
 ههر که سیکیش بپهرستریت و رازی بییت بهو

په‌رستنه، وه هه‌ر كه‌سي‌كيش كه خه‌لكي بانگ
 بكات بو په‌رستني خو‌ي، وه هه‌ر كه‌سي‌كيش
 بانگه‌شه‌ي زانيني شت‌ي‌ك له زانستي غه‌يب و
 شته نه‌ي‌ني و شار اوه‌كان بكات، وه هه‌ر كه‌سي‌ك
 حوكم به‌شت‌ي‌ك بكات جگه له‌وه‌ي كه خوا‌ي
 گه‌وره دا‌ي‌به‌ز اندووه، به‌ل‌گه‌ش له‌سه‌ر ئه‌مه
 خوا‌ي گه‌وره فه‌ر موو‌يه‌تي : { لَا إِكْرَاهَ فِي
 الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ
 بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ
 الْوُثْقَى لَا انْفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ } [
 سوره‌تي البقرة : ٢٥٦] .

واتا : باوه‌ر هه‌نان به ئايين هه‌چ زو‌ر هه‌ل‌ي
 يه‌كي تيا‌دا نيه‌و، نا‌بي‌ت به زو‌ر بي‌ت، خودا
 ري‌گاي راس‌تي له ري‌گاي چه‌وت جيا‌كر دو‌ته‌وه،
 جا هه‌ر كه‌س بي‌باوه‌ر بي‌ت به تا‌غوت (هه‌ر
 شت‌ي‌ك جگه له‌خوا به‌ر ستر‌ي‌ت) وه باوه‌ر
 به‌ي‌ني‌ت به‌خودا، ئه‌وه بي‌گومان ده‌ستي گرتووه
 به گري توند وتو‌له‌كه‌ي يه‌كه‌خوا به‌ر ستيه‌وه، كه

بچرانی بۆ نیه و ههمیشه پتهو و دامهزراوه،
 وه خوای گهورهش بیسه و زانایه، هه
 ئهمهش مانای تهواوی (لا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ) یه .

له فهرموودهی پیغمبهری خوایشدا هاتوه که
 دهفهرمویت : { رأس الامر الاسلام، وعموده
 الصلاة، وذروة سنامه الجهاد في سبيل الله }
 واتا : سهری ههموو شتیک ئیسلامه، و پایه و
 کۆله که کانیشی نوێژ کردنه، وه لوتکهی ههه
 بهرزی ئیسلام و چله پویه کهی جهاد و تیکۆشانه
 له ریگای خوادا، خوای گهورهش زاناره،،،
 وصلى الله وسلم على نبينا محمد وعلى آله
 وصحبه وسلم .

([1]) ئهوهی راست بییت { الدعاء هو العبادة }
 .{